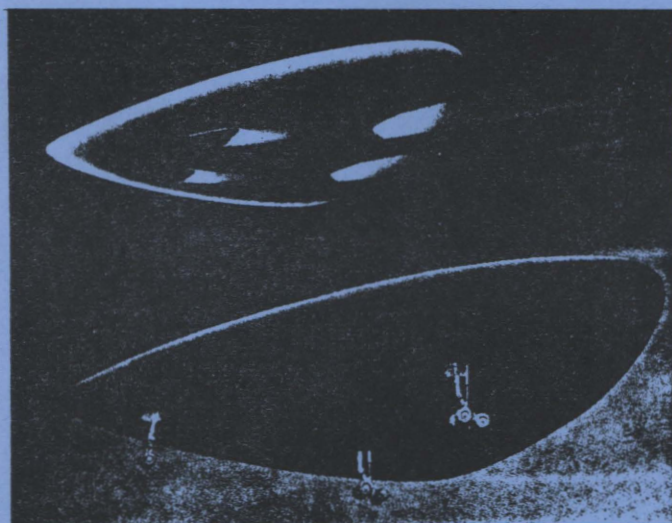
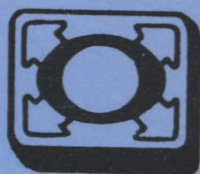

- * OM MYSTISKE FLY
en av USAs best bevoktede hemmeligheter -
 - * MER OM MYSTISKE SIRKLER I ENGELSKE KORNÅKRER
 - * HORRORSKOP - HVORDAN PARANORMAL TRO KAN SKADE
 - * NAS-VITENSKAPSFOLK YTTERST SKEPTISKE TIL ESP OG PK
- Med mer -

NIVFO BULLETIN NR. 3/92 * 12. ARGANG
ISSN 0800-0360

NORSK INSTITUTT FOR VITENSKAPELIG
FORSKNING OG OPPLYSNING (NIVFO)

INNHold	Side
OM MYSTISKE FLY -----	3
REDAKSJONELT -----	8
MER OM MYSTISKE KØRNSIRKLER -	9
FORBUD MOT ANNONSE -----	12
HØRRØRSCOPE, hvordan para- normal tro kan skade -----	13
"MYSTERIET" LULU HURST -----	14
NAS-VITENSKAPSFØLK YTTERST	
SKEPTISKE TIL ESP OG PK ----	15
MØL OM MENNESKELIG ADFERD ---	19
TIL LEDERE AV VERDENS	
SKEPTIKERØRGANISASJØNER -----	23

Abonnement på NIVFO-Bulletin bestilles ved å sende inn
kr 100,- til NIVFO, postboks 9, 7082 Kattem

Postgiro: 08143469574

Utkommer med fem nummer per år

Ansvarlige redaktører: K Stenødegård og Jan S Krogh

Et kritisk forum for pseudovitenskap og litteratur -
Undersøkelse av moderne overtro -

OM "MYSTISKE" FLY -

EN AV USAS BEST BEVARTE HEMMELIGHETER

Ved midnatt har trafikken langs Highway 138 stilnet av. Månen har ennå ikke kommet opp, men lyset fra stjernene er nok til å gi siluetter til Joshuatrærne som står i klynger i ørkenen og Tehachapi-fjellene, som reiser seg mot nord. Tyve kilometer mot sørøst kaster lysene fra Lancaster et svakt orange skjær over et hjørne av himmelen. Bortsett fra lyden av gresshopper og små mus i sanden er det stille.

I netter som denne har menn og kvinner stått her og stirret mot himmelen, kikket etter luftfartøyer som offisielt ikke eksisterer. Mange iakttakere har måttet dra hjem uten lønn for strevet. Men andre kan fortelle historier om lys som jager over himmelen med umulige hastigheter; eller trekantede gjenstander som jager stille over hodene på dem.

Dette hjørnet av Californias ørken, kjent som Antelope Valley, har lenge fungert som testområde for ultra-klassifiserte, eller "black", luftfartøyer - fra P-59 Aeracomet, USAs første jet, til F-117A Stealth Fighter. Ikke bare huser dalen Edwards Air Force Base, Air Force Plant #42 og tilhørende fasiliteter. Det kommer også testmaskiner fra de nærliggende China Lake Naval Weapon Center og flyvåpenets Nellis Air Range i Nevada, gjennom det restriksjonsbelagte luftrommet til Antelope Valley.

Men hemmelighetene er strengt bevoktet her. De som vet vil såvisst ikke bryte sin taushetsplikt. De som tror at de har fått et glimt av sannheten der oppe på natthimmelen uttaler seg anonymt til Popular Mechanics. Frykter represalier her i et område hvor luftfartsindustrien dominerer virksomheten. For å si det med en lokal journalist som jakter på hemmeligheter: "Det er som å forsøke å fange røyk på en flaske." Likevel er det ingen

hemmelighet at forsvarsdepartementet i løpet av de siste ti årene har pøst penger inn i "svarte" programmer. Flyvåpenet alene har brukt nær 46 milliarder dollar på klassifiserte våpenprosjekter de siste fem årene, og ytterligere 20.3 milliarder på hemmelig forskning og utvikling. Dette ifølge en analyse gjort av Defence Budget Project, en nonprofit-organisasjon i Washington DC.

Men det å oppspore den klassifiserte flommen av fonds fra Pentagon til kontraktørene avslører lite om mer fysiske ting. Rapporter fra øyenvitner.. selv fra u-kvalifiserte observatører, forteller mer. Farkostene i disse anekdotene faller inn i tre kategorier. For det første har observatørene fortalt om flere forskjellige triangulære luftfartøyer med vingspenn som rangerer fra 60- til 160 fot. For det andre er det rapportert om farkoster i stor høyde og med stor fart, sett bare som et gult eller orange lys med en relatert pulserende maskinlyd. Og til slutt - en svart, stille boomerangformet farkost med en utstrekning på 600 til 800 fot og som utfører akrobatiske manøvre ved hastigheter så lave som 20 knob. På spørsmål om disse tingene svarer flyvåpenet: "Vi har ingen luftfartøyer som passer med disse beskrivelsene."

SVARTE VINGER

Rapporter om de trekantede flyene kommer fra de mest kvalifiserte øyenvitner. Bladet Aviation Week & Space Technology slår fast at et av disse flyene er Northrop

TR-3A, et hemmelig taktisk rekognoseringsfartøy.

Dette flyet, som er ca. 42 fot langt og har et vingespenn på ca. 60 til 65 fot, later til å fly sammen med F-117A, som fra tid til annen passerer over Antelope Valley. Motorene sies å gå enda stillere enn hos de lyddempede General Electric F-404 på Stealth-jagerne.

Andre rapporter om flygende trekanten stemmer ikke med TR-3A-beskrivelsene. Et fartøy med et vingespenn på nesten 150 fot - noenlunde det hos en B-2-bomber - er blitt sett av observatører som påstår at de kan kjenne igjen en B-2 om natten. I motsetning til TR-3A, synes denne farkosten særdeles manøvrerbar. Det heter at en skal ha dreiet 90 grader på vingespissen. Den er ikke observert så ofte som TR 3A, og kan være en testmodell fra marinen.

BLACKBIRDS ETTERFØLGER

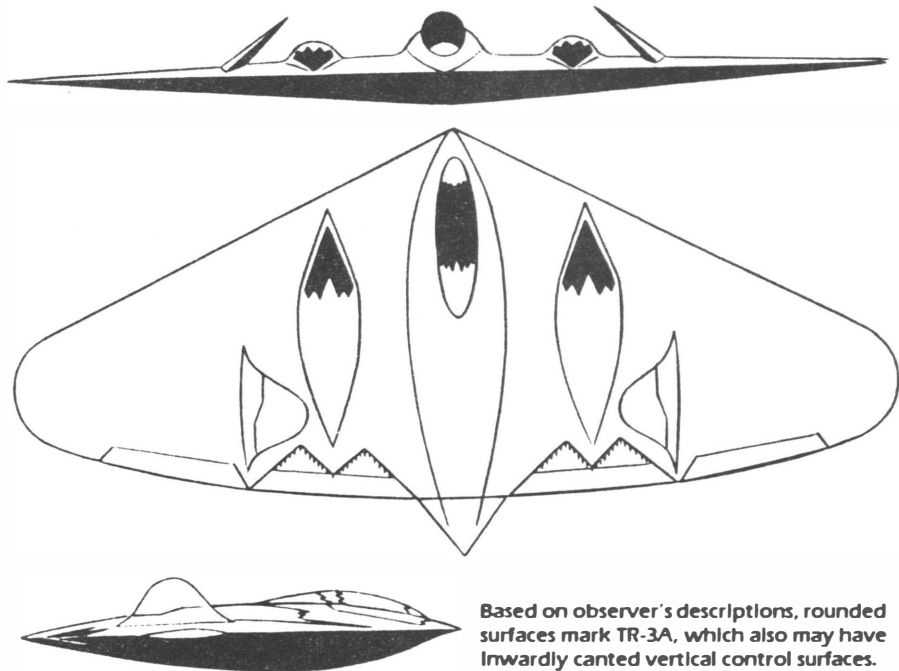
En separat utgave av luftfartøy er blitt oftere hørt enn sett. Adskillige ganger i løpet av de siste tre årene er innbyggerne i Antelope Valley blitt vekket av en lyd som får vindusrutene til å klirre mellom kl. tre og fem på morgenen. De beskriver lyden som en lavfrekvent dunking eller pulserende larm - som om himmelen selv rives i stykker. Og forskjellig fra rakettmaskiner.

Observatørene forteller om et raskt lys i stor høyde, som ledsages av den pulserende lyden. En observatør forteller til Popular Mechanics at dette objektet gjorde en krapp sving i stor høyde, for så å skyte rett tilværs med enorm akselerasjon. En annen kunne fortelle at lyset beveget seg fra horisont til horisont - godt over 100 kilometer - på mindre enn et minutt. Disse beskrivelsene stemmer med rapporter fra folk i Nevada og andre beretninger i Aviation Week.

DEN STORE VENGEN

I mellomtiden har en rekke mennesker i Antelope Valley fortalt om sine observasjoner av et fartøy som rett og slett utfordrer troverdigheten.

Ifølge rapporter fra de siste to årene har en stor svart flygende ving, med et anslått vingspenn på mellom 600 og 800 fot, passert stille over bygater, øde ørkener og avsides landeveier. En observatør fortalte at farkosten beveget seg så langsomt at han kunne følge den i joggetempo. Et mønster av tilsynelatende tilfeldige hvite lys på farkostenes svarte underside sørget for en "konstellasjonskamouflasje" mot stjernehimmelen. >>>

Based on observer's descriptions, rounded surfaces mark TR-3A, which also may have inwardly canted vertical control surfaces.

Observatører som fulgte farkosten lenge nok kunne beskrive detaljer som usannsynlige manøvre, hvor den stanset, roterte på stedet og steg vertikalt med siden vendt mot bakken, slik at den fikk et flatt utseende.

Selv om slike observasjoner oppmuntrer de som forbinder det militære med utenomjordisk teknologi, kan en gigantisk stilleflygende ving ha en konvensjonell forklaring: det kunne dreie seg om et fartøy lettere enn luftdrevet av langsomme propeller. Alternativt, det faktum at objektet holder seg stasjonært og vertikalt antyder at det kan ha tjent som en svær reflektor for et bistatisk radar-system. Det finnes også andre muligheter.

SVART OG HVIT

Observasjoner av alle disse luftfarkostene kan bety en forsmak på det 21. århundres luftfartsteknologi. Eller de kan være hint om eksperimentering, hardwareversjoner av ingeniørers konsepter. Ekspertene kan bare gjette, da alle data er klassifiserte.

Men det økende antall av uoffisielle observasjoner kan være et signal om at man snart må lette på lokket til hemmelighetene, slik tilfellet var med F-117A. Dersom de "svarte" luftfarkostene som nå trafikkerer ørkenhimlene også dukker opp i den "hvite" verden, kan farten på teknologiutviklingen bli enorm. Hvis ikke, da vil disse farkostene fortsette å være Amerikas best bevoktede hemmelighet.

KILDE: Populær Mechanics, desember 1991.

REDAKSJONENS KOMMENTARER:

Artikkelen er forkortet, men hovedpoenget skulle være klart. Disse beretningene stemmer meget godt overens med en kategori nyere UFO-rapporter. Rapportene om flygende trekanter og "vinger" fremtrer gjerne i den mer troverdige UFO-litteraturen som noe av det best dokumenterte og "uforklarlige" på området.

REDAKSJONELT

Hvis noen reagerer på hvorfor dette nummeret ikke rommer de vanlige 28 sidene, så er forklaringen den at nr. 2/92 er på hele 34 sider.

Man har nok også lagt merke til at trykkkvaliteten er forbedret slik at teksten blir mer lettlest. Her vil det kanskje bli mulig med ytterligere forbedringer allerede fra og med neste nummer. I nr. 1/92 s. 14 nevnte vi idéen med trykking av bladet hos våre folk i Litauen, hvor prisene er lave. Dette ser nå ut til å kunne realiseres. I så fall vil det kunne benyttes bedre lay-out. Vi får vente og se.

I dette nummer av NIB finner vi et godt eksempel på at "mystiske" luftbårne farkoster ikke behøver å stamme fra andre kloder. Noe tilsvarende gjelder "sirklene" i kornåkrer rundt omkring, et fenomen som er blitt blåst opp til enorme dimensjoner med nye rekorder i fabuleringer og - naturligvis - bestselgere.

Når det gjelder spørsmålet om redaksjonelle kommentarer til stoff som bringes i NIB (s 19), benytter vi anledningen til å komme tilbake til "Fenomenet Lulu Hurst" i nr. 2/92, s. 16. La det være opplyst at forklaringen på disse fenomenene er å finne i Joe Nickells nyeste bok. (Det er kommet ut en hel del skeptiske bøker etter hvert, men disse blir naturligvis ikke straks oversatt til norsk og markedsført slik tilfellet er med de bøkene som spekulerer i markedstrender.)

- Red.

MER OM "MYSTISKE" SIRKLER ELLER PIKTOGRAMMER I ENGELSKE KORNAKRER

"JEG VENTER PÅ EN ELLER ANNEN FORM FOR HARDE BEVISER. JEG ØNSKER Å SE DE GJØRE DET DE HAR PÅSTÅTT AT DE HAR GJORT RETT FORAN MEG OG KAMERALINSENE, SLIK AT HELE VERDEN KAN FÅ SE."

Kunne dette være ordene til en metodisk vitenskapsmann som forlanger beviser for en paranormal hendelse? Eller kanskje ordene til en skeptiker, som mener at ekstraordinære påstander krever ekstraordinære beviser? Eller spørsmålet fra en hvilken som helst rasjonelt tenkende, spørrende person som krever mer enn bare fantasi til støtte for en utsvevende teori? Det kunne være, men er det ikke.

Det er faktisk ordene til en sirkeltroende, en pro-sirkel-etterforsker og forfatter som heter Pat Delgado. Han sa dette etter å ha hørt to 60 år gamle menn innrømme og demonstrere overfor en engelsk avis at de, og ikke fremmede fra det ytre rom, hadde drevet med denne sirkelbløffen i engelske kornåkre siden 1978.

Med sin uttalelse synes Delgado mer innstilt på å akseptere noen av de vage teoriene om UFOer, jordenergifelter og Stonehenge enn den enkle og plausible forklaringen til to meget ordinære mennesker. Han later også til å etterlyse en mye høyere og perfekt fornuftig bevisstandard enn hva som kreves av andre teorier som blir slengt omkring i kornsirkel-sirkler.

Den britiske avisen Today rapporterte den 9. september at de to mennene, Doug Bower og David Chorley kom frem med sin historie under den første engelske kornsirkel-konferansen, hvor 300 tilhørere hadde samlet seg i Glastonbury. De to sa de var lei av at bøndene tjente penger på sirklene, og at de ikke kunne begripe alle de

vanvittige teoriene som tilsynelatende intelligente mennesker kastet frem som forklaring på sirklene.

Bower og Chorley har kanskje vist til den lukrative forretningen som har sprunget ut av de harmløse sporene. (Jmfr. våre tidligere artikler om saken - red.) Adskillige fantasifulle bøker har vært skrevet om disse mønstrene ('piktogrammer'), og i det minste én av dem har innbragt mer enn fem millioner dollar på salget.

SIRKLENE ER LETTE Å LAGE

Mennene viste hvordan de hadde laget mønstrene ved hjelp av intet mer enn en fjøl med en streng festet til en påle (balltre) i midten. De viste hvor lett det er å ta seg inn og ut av åkeren langs traktorsporene.

Denne enkle metoden utfordrer de sirkeltroendes påstander om at det er umulig å fremstille "ekte" sirkler ved hjelp av bløff. Dette påstår de selv etter at BBC og andre har klart å konstruere sirkler gode nok til å lure flere selvutnevnte sirkeleksperter.

Som en praktisk demonstrasjon av deres påstander laget Bower og Chorley en sirkel i nærvær av avisen, som så inviterte Delgado til å komme og se på menneskes håndverk. Delgado inispiserte sirkelen og erklærte så: "Intet menneske kunne ha gjort dette." Etter å ha fått vite om bløffen skal Delgado ha sagt at han var blitt dupert. "Jeg ble tatt ved nesen, slik så mange andre er blitt," sa han til avisen.

Bower og Chorley holdt frem med bløffen i flere år, ganske enkelt for å more seg med det, ifølge avisen. Bower lærte første gang kunsten med å lage slike sirkler flere år tidligere mens han bodde i Queensland, Australia. Der var kornsirkler blitt laget for spøk.

"Hvordan i all verdens rike kan intelligente mennesker, sågar professorer etc., finne på å vandre inn i en kornåker, se noen nedlagte kornaks og så sette i gang alle disse fabuleringene over år? Vi er like forbauset som alle andre," sier Bower til Independent Television News.

>>>

ENKELT OGSÅ FOR AMATØRER

Hvis du spør Georgia Skeptic's daglige leder, Becky Long, om hvor enkelt det er å lage en troverdig utseende korn-sirkel, vil hun trolig forrette at det virkelig er såre enkelt, selv for amatører ved deres første forsøk. Det var nettopp hva hun fortalte Mike Sullivan, redaktøren for North Texas Skeptic's tidsskrift. Sullivan forteller:

"Jeg hadde ringt for å følge opp en merkverdig forside-sak i deres newsletter, The Georgia Skeptic. Artikkelen kunne fortelle at det var blitt funnet tre store sirkler på en mark nær Inman Park i Atlanta, den 17. august. Det var hele tre uker før historien til Bower og Chorley ble kjent.

De tre mønstrene, som varierte i størrelse fra 24 til 48 fot, lå perfekt på linje med et prominent radiotårn i nærheten av og i samme område som en "Harmonisk, sammenløpende samling av stammene"-leirplassområde for mange år siden.

Reportasjen fortsatte med å slå fast at sirklene syntes å ha alle kjennetegnene til såkalte "ekte" kornsirkler. Inklusive bøyde, ikke-brukne stilker, perfekt rundhet, kornet i spiral utover og fraværet av fotspor eller trækker inn til sirklene.

"Det tok noe slikt som en halv time å lage tre sirkler," fortalte Becky. "Vi brukte et tau, samt bena. De var meget enkle å lage. En av oss holdt i den ene enden av tauet. Jeg sto i midten mens de andre løp rundt i en sirkel."

Long og Larry Johnson, også fra Georgia Skeptic, fant på en bløff som de håpet ville vise hvor lett det er selv for amatører å lage "ekte" sirkler. De håpet også å tiltrekke seg oppmerksomhet fra den lokale avdelingen av MUFON (*), hvor Becky Long er medlem, samt lokale nyhetsmedia. De hadde tatt hele prosessen opp på bånd, og sørget dessuten for nærbilder av sitt arbeide.

Johnson tilbragte også en våkenatt i sirklene gjennom adskillige døgn, og kunne slå fast at kornstilkene holdt seg bøyde på tross av kraftig regn, samt at de fortsatte

å vokse i den bøyde tilstanden - altså begge de fenomenene som sirkelentusiastene påstår er paranormale.

"Alle de korntypene vi testet ved å gå på dem bøyde seg uten å brette," fortalte Long. "Jeg kan ikke forestille meg hvorfor så mange tror det er så merkelig at stilkene bøyes uten å brette!"

Overraskende nok ble denne saken ikke dekket, hverken av MUFON eller lokale media. Long forteller at hun rapporterte "oppdagelsen" til MUFON Sky Watch hot line, uten å få noen reaksjon.

KILDE: North Texas Skeptics Newsletter nr. 7/1991.
Bygget på en artikkel av bladets redaktør, Mike Sullivan.

(*) MUFON er verdens største UFO-organisasjon, med hovedsete i Texas.

FORBUD MOT ANNONSE

En av de mange ulovlige annonsene som har vært å finne i postordrekataloger er den for "magnetiske øreklips". Denne ørepynten ble markedsført som "akupunktur" - meget effektiv til slanking!

NIVFO har påtalt annonsen overfor såvel Helse-direktoratet som Forbrukerombudet, og begge disse instansene har grepet inn. Til å begynne med tok annonsørene ingen notis av påtalene. Men ifølge brev og saksmateriale vi har mottatt fra FO, har man der nå fattet vedtak om forbud mot annonsen.

Men innen saken kom så langt har nok postordre-firmaet gjort gode penger på den groteske bløffen.

- Red.

HORRORSCOPE -

HVORDAN PARANORMAL TRO KAN SKADE

Hvorfor skulle det være skadelig å tro på astrologi, UFOer etc.? De fleste skeptikere har hørt denne kommentaren oftere enn vi liker. Et rystende eksempel på hvilke skader slike trosforestillinger kan føre med seg finnes i Washington Post for 13. mai 1991. Avisens medarbeider i Beijing, Lena H. Sun, kan fortelle at antall aborter har tatt seg opp i Kina fordi mange kinesere tror at barn som blir født dette måneåret (the Year of Sheep), "vil bli utsatt forulykke resten av livet". I byen Tianjin, skriver Sun, har fødselsrater gått ned med 25% og abortraten har samtidig gått opp med 60% for første kvartal av 1991, sammenlignet med 1990.

The Year of the Sheep ('sauens år') som begynner den 15. februar, er et av de 12 år i den kinesiske kalenderens syklus. Hvert av dem er symbolisert av hver sitt forskjellige dyr. Mange amerikanere kjenner til den kinesiske kalender gjennom bruken av den på servietter i kinesiske restauranter. Noen av årene i syklusen som f.eks. Dragens år, er ansett som heldig, mens andre, som sauens år, skal være uheldig. Folk som er født under visse tegn bør ikke gifte seg med slike som er født under diverse andre tegn, fordi enkelte kombinasjoner av tegn kan bringe ulykke - ifølge troen.

Kinesiske myndigheter har i løpet av de seneste ti årene forsøkt å utrydde disse forestillingene, som er en mer enn 2000 år gammel tradisjon. På samme tid har myndighetenes strikte familieplanleggingspolitikk med ett barn pr. foreldre medført at enkelte ektepar som tror på den astrologiske tradisjon, forsøker å oppnå den mest gunstige timing for sine barns fødsler.

I sin rapport sier Sun at "det er klart gjennom avisreportasjer og samtaler med gjennomsnittskinesere at denne troen er dypt rotfestet og utbredt." Hun siterte uttalelsen fra en kvinne som var sitert i the China Women's Journal. Kvinnen som var tvunget til å ta abort

sa: "Vi er ikke villige til å gå igjennom dette. Men våre mødre og svigermødre ønsker ikke at vi skal få barn i sauens år, fordi de påstår at piker som blir født i sauens år vil måtte se deres ektemenn dø tidlig."

I mellomtiden frykter Kinas familieplanleggere at underskuddet på barn dette året vil bety flere fødsler enn vanlig neste år, som vil være 'åpens år'.

Skeptical Eye, nr. 3/1991.

ORIGINALTITTEL: Horrorscope - Here's how paranormal
believe can hurt.

"MYSTERIET" LULU HURST [NIB 2/92, s. 16]

Lulu Hurst, "den menneskelige magnet" underholdt i mange år tilskuerskarer, når hun på mystisk vis fikk gjenstander til å bevege seg, fremkalte uforklarlige lyder og fremviste en tilsynelatende overmenneskelig styrke.

Løsningen på mysteriet finnes i Joe Nickells nye bok: WONDERWORKERS! HOW THEY PERFORM THE IMPOSSIBLE.

Lulu ble rik, men til slutt oppgav hun sine oppvisninger og avslørte sine hemmeligheter. Hun sier at hun begynte å føle bekymring over den tiltagende overtroen og hvor lett folk lar seg lure. Hennes poltergeistfenomener var utelukkende tricks. Og den overmenneskelige styrken bunnet i vektstangprinsippet og balanse, kombinert med at hun benyttet seg av den kraften som ble satt inn mot henne. F.eks. når en stor, tung mann gikk mot henne med en stokk som han holdt med begge hender på tvers foran brystet; mannens armer var da utstrakt, og med en smart og rask oppadrettet bevegelse kunne Lulu lett forandre den støtende kraften til en nytteløs anstrengelse; og sågar få mannen til å tumble overende.

NAS-VITENSKAPSFOLK YTTERST SKEPTISKE TIL ESP OG PK, VISER EN UNDERSØKELSE

Det dreier seg om en interessant undersøkelse blant medlemmer av National Academy of Science vedrørende deres holdning til parapsykologi. Resultatene er publisert i the Journal of the American Society for psychical Research (vol. 84. oktober 1991.)

Den viser at denne eliten av amerikanske vitenskapsfolk er høyst skeptiske til eksistensen av ekstrasensorisk persepsjon (ESP) og psykokinese (PK). 77% sa enten at slike psi-evne "ikke forekommer", eller de sa at de er "ytterst skeptiske" til dem. 19% gav ikke uttrykk for noen oppfatning, men var i utgangspunktet skeptiske. Bare 2% svarte at de hadde en følelse av at psi-anomalier noen ganger forekommer.

The National Academy of Science består av mer enn 1500 av de mest ansette vitenskapsfolk i USA, antatt som medlemmer for signifikante og godkjente bidrag til vitenskapelig kunnskap. Trolig ville ingen annen gruppe av vitenskapsfolk - bortsett fra Nobelpristakere, av hvilke i kraft av dette er medlemmer av NAS - kunne vurderes som mer eminente, og derfor er deres holdning til parapsykologi av meget stor interesse. De er nå også til formidabel bekymring for parapsykologer.

Parapsykologen Robert A. McConnell, fra Biological Sciences Department ved universitetet i Pittsburgh var den som foretok undersøkelsen. Han sier at det som motiverte ham var hans bekymring over de negative konklusjonene overfor parapsykologi-beviser som fremkom i National Research Council (NRC) 1988-rapporten Enhancing Human Performance, the NRC, den operative del av NAS er av kongressen satt til å foreta studier for grener av den føderale regjeringen, og NRC-komiteen som undersøkte parapsykologi fant "ingen vitenskapelig rettferdiggjøring ut fra

forskning drevet over en periode på 130 år for eksistensen av av parapsykologiske fenomener."

Parapsykologer ble dypt bekymret over denne konklusjonen og andre negative vurderinger i rapporten, og McConnell var blant de som mest høyrøstet slo tilbake. Han klaget til akademiets president og sendte korrespondanse til 6.690 personer, inkl. 1.441 medlemmer av akademiet. Han fulgte opp med en runde til, men fikk generelt svært liten respons. Han og andre synes oppriktige nok til å forstå hvorfor bevisene de føler at parapsykologene har lagt frem til støtte for parapsykologiske fenomener ikke har oppnådd vitenskapelig aksept. En del av grunnen til deres undersøkelse var å finne ut hvorfor.

I januar 1990 sendte McConnell et spørreskjema om parapsykologi til et utvalg på ca. 1/3 av VAS' medlemmer. Han sier at dette gjalt nesten alle av NAS' nevrobiologer, psykologer, antropologer, sosial- og politiske vitenskapsfolk og økonomer og ca. 20 andre tilfeldig utvalgte medlemmer av NAS.

McConnell introduserte sin undersøkelse med hva han betegnet som "den kompromisløse holdning mot parapsykologi" i den tidligere NAS-rapporten. Deretter definerte han ekstrasensorisk persepsjon og psykokinese på følgende måte:

Den parapsykologiske hypotesen er at i det minste enkelte mennesker kan gå utover deres sensoriske og motoriske mekanismer og, ved hjelp av viljen, til en viss svak utstrekning nå direkte frem til tid og rom utenfor dem selv og hente informasjon eller utløse en kraft. Innhentingen av informasjon på denne måten kalles 'ekstrasensorisk persepsjon' (ESP), og utløsningen av en kraft kalles 'psykokinese' (PK).

Han stilte tre spørsmål, og begynte med "Hva er Deres mening om tilstedeværelsen av ESP eller PK?" De to andre spørsmålene gikk på å få en begrunnelse for deres skepsis og deres holdning til spørsmålet om ytterligere undersøkelser av parapsykologi. Denne gangen svarte 239

av de spurte (49%) - en prosent som McConnell synes er høy nok for en generell ekstrapolering av NAS-medlemskap i sin helhet.

Til spørsmålet om deres tro på slike psi-evner var 14% sikre på at ESP og PK ikke forekommer. Og 63% var ekstremt skeptiske. 19% sa at "jeg har ingen mening å komme med, men jeg er selvsagt skeptisk." Bare 5% svarte positivt.

Det er interessant å sammenligne disse uhyre lave gradene av tro hos eminente vitenskapsfolk med de man har funnet blant voksne amerikanere siste år under en Gallup-undersøkelse. (Se SI, Vinteren 1991, s. 138). Gallup fant at 49% av den gjennomsnittlige befolkningen tror på ESP, 36% på telepati, 26% på synskhet og 17% på psykokinese.

McConnells spørreskjema var kodet for å vise til hvilke av de faglige seksjonene hver enkelt som svarte er knyttet. Denne inndelingen viser at for enkelte grupper er prosenten av tilbakevisning av psi-hypoteser særdeles høy (de som svarte "ESP og PK forekommer ikke" eller "ytterst skeptiske"): Nevrobiologer 91%, kjemikere 91%, fysikere 87%, psykologer 81%. De gjenstående gruppene ligger på 77% til 65% (antropologer og organismebiologer hadde begge denne 'laveste' graden av skepsis.)

De 77 prosentene (183 personer) som svarte på det første spørsmålet i de to mest skeptiske kategoriene, ble notert på grunnene for deres skepsis. De ble gitt lov til å krysse av for mer enn ett svar. 71% av dem krysset for "fenomenene har aldri blitt forklart og passer ikke inn i kjent vitenskap". 5% krysset for "Jeg har personlig gjort eksperimenter, men aldri oppnådd mer enn slump-resultater". 11% krysset for "jeg har personlig studert en del av de antatt beste eksperimentene og funnet dem ikke overbevisende." 48% gav som grunn "jeg kjenner til, og aksepterer, negative vurderinger publisert av profesjonelle vitenskapsfolk." 11% krysset for "andre årsaker" (så som dårlig gjentagbarhet, tvilsomme statistikker, bløff etc.).

Når det gjaldt holdningen til parapsykologisk forskning svarte 25% av de 235 at den burde "motarbeides", 63% sa at den "burde tillates, men ikke tilskyndes", og 10% mente at den burde tilskyndes. Nevrobiologer og psykologer var de mest negative på dette felt, mens antropologer minst.

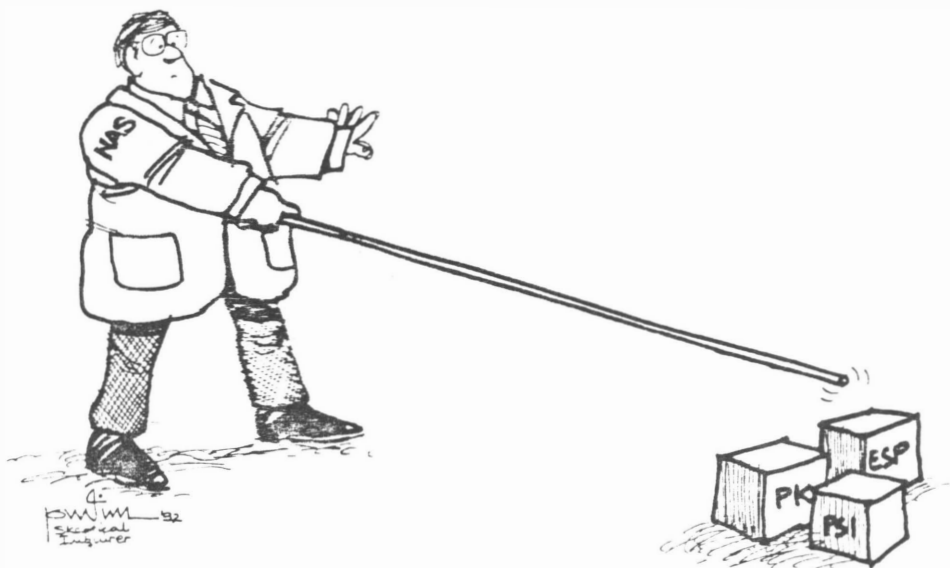
I det store og hele, resultatene synes meget overbevisende for den ytterst høye graden av skepsis overfor eksistensen av ESP og PK, når det gjelder medlemmer av National Academy of Sciences.

Når man ser på den langt høyere grad av tro blant ikke-vitenskapsfolk styrker det synet på at der er et kolossalt gap i oppfatning av validiteten av psi-fenomener mellom eliten innen det vitenskapelige samfunn på den ene siden, og det vanlige publikum på den andre.

The Skeptical Inquirer, nr. 3/1992.

Forfatter: Kendrick Frazier.

En smule forkortet mht detaljer. Red.

MØL OM MENNESKELIG ADFERD !

AV STEIN LUND

Jeg har vært medlem av NIVFO i ca. ett år og kritisk lest det stoff som presenteres i NIVFO-Bulletinen. Det heter seg at NIVFO er et "kritisk forum for pseudo-vitenskap og litteratur". Vi trenger åpenbart noe slikt i Norge - et land hvor svada og kvakksalveri ofte blir akseptert. Jeg kjenner ikke de ansvarlige redaktører i NIB, men de kan neppe være i stand til å vurdere det faglige innhold i enkelte av de artiklene som presenteres. Jeg liker ikke å polemisere mot anres artikler, men i dette tilfellet er det åpenbart nødvendig. Jeg henviser her til NIB, nr. 1-92 og artikkelen "Fra Jeg til Meg" av Erik Meyer Carlsen og spør: Hva i all verden har dette med vitenskapelig forskning og opplysning å gjøre? Denne artikkelen er så spekket med svada og spekulasjon at den overhodet aldri burde ha vært publisert i et slikt forum, den burde i realiteten aldri vært publisert noe sted! Det ville være urimelig å bare laste forfatteren av dette verbale mølet, idet han refererer en annen anti-vitenskapelig svada-spreder ved navn Nørretranders. Jeg fremmer her sterke påstander, la meg begrunne dem. Innvendningene kan deles i to hoveddeler: Empirisk og logisk mangelfullhet.

Det hevdes i artikkelen at "utallige eksperimenter viser at bevisstheten er opptatt av å gi en rasjonell, sammenhengende forklaring på fenomener uansett at vi allerede vet noe annet og mer om disse fenomenene". Hva slags tull er dette? Det finnes ikke et eneste vitenskapelig bevis for slike påstander. Uavhengige observasjoner og empiriske undersøkelser av dette spøkelset som kalles bevissthet foreligger selvfølgelig ikke. Grunnen er ganske enkel: Bevissthet som en adferdsskapende instans eksisterer ikke. Hele argumentasjonen er en logisk feilslutning, ikke en hvilken som helst feil, men en av dimensjoner, nemlig en kategorifeil (category mistake). Det å anta at det finnes et adferdsrepertoar, en ontologisk entitet kalt "bevissthet" samt en annen ontologisk entitet kalt

"meget", er en vanlig bommert som gjøres av personer som ikke kan anvende konsepter i den språkkulturen de tilhører. Det kategorimistaket som fremmes i denne artikkelen (og i mengder av annen psykologisk litteratur) er å sammenligne med en person som blir fortalt at han ser et fat med frukt, hvorpå han spør; "jeg ser epler, pærer, bananer, druer osv., men hvor er frukten hen?" Som om "frukt" tilhørte samme logiske klasse ord som de komponentene som konstituerer samlebegrepet "frukt". Dette er selvfølgelig absurd. Like absurd som å anta at det finnes både et adferdsrepertoar, bevissthet, og noe kalt meg-et. En slik ontologisering er av ekstremt inhibitorisk karakter når det gjelder å forklare menneskelig adferd. Alle ontologiske utsagn om indre aktører i mennesket (homunculus-tenking) er like uvitenskapelig uansett hvilken drakt denne aktøren ikles (bevissthet, personlighet, kognitive strukturer, psyke eller hva det nå enn måtte være disse psykologene velger å kalle den.)

Som nevnt er det aldri gjort uavhengige observasjoner av slike "ghost in the machine" konstruksjoner. Psykologer eller andre har selvfølgelig aldri observert slike fenomener. Det de har observert, hvis observasjoner i det hele tatt er foretatt, er adferd og kun det. Mentale fenomener som bevissthet kan aldri observeres nettopp fordi de per definisjon er uobserverbare. De hevdes å være usynlige, uhørbare og har ingen størrelse eller vekt. Det å anta eksistensen av en slik ikke-fysisk dimensjon er metafysikk på det groveste og har ingen ting å gjøre i et magasin som erklærer seg selv som "et kritisk forum for pseudovitenskap og litteratur".

Bevissthet, tanker og persepsjon er ikke noe mennesker har, det er ting de gjør - det er adferd: Utsagn som "jeg har bevissthet om X", er ikke referanse til noe mentalt/metafysisk som svirrer rundt inni hjernen, men beskrivelse av sin egen adferd. Det har tatt menneskeheten årtusener å gripe det poeng at når de ser noe i fravær av det sette objektet, ser de ikke et mentalt bilde eller en kopi av stimuli eller aspekter ved stimuli av den ytre verden. Seing er perseptuell (sansemessig) adferd og kan forekomme i fravær av det sette objektet under

kontroll av andre variabler. Det er særdeles viktig å presisere både for Meyer Carlsen, Nørretranders og andre overtroiske mennesker at det er personen som ser og ikke bevisstheten.

Hvordan vil Meyer Carlsen og Nørretranders forklare hvordan et individ (som ifølge disse er noe annet enn bevisstheten) kan se ting i sin egen hjerne? (Jeg antar at det er der de tror at bevisstheten holder til). Det å flytte problemet inn i hodet på mennesker forklarer selvfølgelig ikke adferd. "Bevissthetens adferd" må i sin tur forklares. Dette krever antageligvis en ny bevissthet inne i den bevisstheten som styrer organismen og en ny inne i denne igjen, ad infinitum. Psykologer og psykiatere (leger med voksenopplæringskurs i psykologi) som erklærer seg selv som vitenskapsmenn (det er snart bare de selv som gjør det) må snart slutte å spekulere i et indre metafysisk spøkelsesstoff. Descartes' myte er avlivet og vitenskapelige forklaringer er nå tilgjengelig (jmfr. moderne atferdsvitenskap).

En annen absurd påstand fremsatt i artikkelen er Meyers henvisning til Nørretranders hvor det hevdes at "'vi' har den frie vilje, det er bare ikke det bevisste jeg som har den". Hva slgs motsigende sprøyt er nå dette? Hvis bevissthetens adferd er determinert og igjen styrer atferden til organismen, hvor blir det da av den frie viljen? De kan sikkert forsøke å redde i land sin uvitenskapelige hypotese ved å hevde at "vi" (hva "vi" nå enn måtte være for disse kvakksalverne) ikke er årsaksmessig mekanisk bundet til bevissthetens ønsker. Dette gjøres også. Hør bare: "... bevisstheten slapper av og lar noe annet - Nørretranders kaller det 'meg-et' - overta". Dette er så dumt at det er nesten umulig å drøfte det fullt ut i en liten artikkel, men i hovedsak dreier det seg om en logisk og empirisk mangelfullhet, for ikke å si totalt fravær av disse kravene. Personlig kunne jeg tenke meg å få en vitenskapelig forklaring på hvordan interaksjonen mellom disse antatt mentale entitetene foregår. Dette er selvfølgelig for mye forlangt, så de skal for min del slippe å konstruere mer verbalt møl og dermed rote seg enda mer bort.

Nørretranders' verbalatferd vil innen visse kretser applauderes og på denne måten forsterkes. Intellektuell latskap vil således fortsette å eksistere, men jeg ber redaktørene av NIB om å ekskludere slikt vis-vas i fremtiden.

En grunnleggende antakelse innen all vitenskap er at de fenomener som studeres er determinert. Hvis dette ikke var tilfellet ville vitenskap være komplett umulig da vitenskapelig virksomhet nettopp er designet for å avdekke sammenhenger i naturen. Påstander om eksistensen av fri vilje er i utgangspunktet uvitenskapelig. Den moderne atferdsvitenskapens mål er å avdekke sammenhenger mellom atferd og de variabler som kontrollerer den. Slike variabler er ikke å finne som konstruerte metafysiske endestasjoner inne i mennesket. Kausalt relevante variabler er å finne i omgivelsene. Kontroversielt? Kanskje, men et langt mer fruktbart utgangspunkt for vitenskapelig arbeid.

Jeg håper denne artikkelen trykkes i NIB. Et magasin som dette bør kunne ta utfordringer og kritikk som kan lede til forbedring. Husk parolen: Et kritisk forum for pseudovitenskap og litteratur.

REDAKSJONENS KOMMENTARER:

Signerte artikler står for vedkommende forfatters egen regning, og uttrykker ikke nødvendigvis NIVFOs eller redaksjonens oppfatning.

NIB tar sikte på å være et kritisk forum for pseudo-vitenskap og litteratur, ikke bare ved å bringe kritiske innslag, men også ved å gi eksempler på hva som kommer på trykk hvor og av hvem. Ofte er disse innslagene av en slik karakter at de taler for seg selv, slik at kommentarer ville kunne virke malplasserte. Andre innslag kan være villedende på en mer besnærende måte, og i disse tilfellene mener vi at redaksjonelle kommentarer så avgjort er på sin plass. I ettertid er vi enige i at nevnte artikkel burde ha vært kommentert.

- Red.

TIL LEDERE AV VERDENS SKEPTIKERORGANISASJONER

Et nytt radioprogram i 13 deler blitt produsert av CSICOP. Dette kan bli av verdi for deg og ditt medlemskap.

THE VOICE OF INQUIRY er et halvtimesprogram på 13 episoder som sendes på luften en gang i uken over US Public radiostasjoner. Programmet ble produsert for CSICOP i samarbeide med Council for Democratic and Secular Humanism (CODESH), som utgir bladet Free Inquiry Magazine.

Hvert av de halvtimes programmene (på engelsk) tar for seg tre eller fire saker vedrørende emner av interesse for skeptikere og humanister. Selv om programmet er laget for amerikansk publikum, er det tilstrekkelig med internasjonale innslag. Emnene omfatter situasjonen med paranormal tro i Europa, post mortems for New Age og "pyramidekraft"-bevegelsen, den paranormale troens psykologi, situasjonen i østblokken og mye mer..

Programmet (i stereo) er presentert av profesjonelle kringkastingsfolk. Hele produksjonen er også av høy profesjonell kvalitet. All musikk som brukes i serien er original og det er lagt global copyright på alle lydeffekter som benyttes, slik at programmet et totalt uavhengig av enhver heftelse når det gjelder å sende det hvor som helst i verden.

Avhengig av din situasjon kan du finne disse programmene nyttige for utsendelse i ditt eget land, som en kilde til engelskspråklige "aktualiteter" i radio, eller ganske enkelt for ditt eget arkiv.

Programmet er gjort tilgjengelig for internasjonale skeptikerorganisasjoner på 13 Phillips audiokassetter til en pris av 50 US dollar.

Sjekk eller kontanter sendes til:
Inquiry Media Productions, Box 32, Sentral Park St.
Buffalo, New York 1415-0032, USA.

BØKER ØNSKES KJØPT:

A General Orientation About Norsk UFO Center. 1977.
Basic Problems In The Study Of Paranormal Phenomena. Parafysisk Studiesirkel, 196-?.
Bertelsen: **100 UFO-Publikasjoner.** 1980.
Bertelsen/Ravn: **Fysisk Ufologi. Teoretisk Ufologi. Kontaktberetninger. De Rette Linjer. Offentligheten Og Ufologien.** Alle fra ca. 1966-67.
O.H. Dahl: **Er Det Liv På Andre Kloder?** 1958.
Fredriksen: **Søkelys På Det Overnaturlige.** 1976.
Geller: **Om Meg Selv.** 1975.
Greve: **Spionjakt I Norge.** 1982.
Tormod Hagen/Hans Kristian Moe: **Beviskjeden For UFOenes Realitet.** Trondheim UFO-Forening, 1968.
Haines: **En Ny Avansert Metodikk Ved Vitne-Intervjuer/Feltforskning.** 1977.
Hynek: **UFO - En Dokumentasjon.** 1974.
Keyhoe: **Hemmelige Rapporter Om Flygende Tallerkener.** 1955.
Krogh: **The Hessdalen Report.** 1990.
Krogh/Stenødegård: **Mosjøenrapporten.** 1990.
McDonald: **Bearbeidet Fremstilling Av Senior Fysiker James E. McDonald Ved Arizona Universitetet Om Uidentifiserte Flygende Objekter.** 1973.
Mustelin: **Liv Blant Milliarder Stjerner.** 1982.
Russel/La Cour: **Uløste Gåter I Vår Verden.**
Stenødegård: **Den Offisielle Misrøkt Av UFO-Problemet.** Trondheim UFO-Forening, 1969.
Stenødegård: **Kompendium Over Eksempler På Pseudovitenskapelige Emner Og Aktiviteter I Og Utenfor Norge.** 1989.
Temple: **Sirius-Mysteriet.** 1981.
Young: **Liv Utenfor Jorden.** 1970.

TIDSSKRIFTER ØNSKES KJØPT:

European UFO/UAP Newsletter (1985?)
Nordisk UFO Studiehefte (1959-60?)
Norwegian UFO Newsletter (1981-86)
Polarnytt (1980-81)
UFO-Observatøren (1983-84)
UFC-Rapport (1979?)
Universets Mysterier (1979-81)

Alle utgaver av tidsskriftene ønskes! Undertegnede har selv noen bøker som evt. kan byttes. Kontakt snarest:

Ole Jonny Brønne
Sølvreven 10
3033 Drammen
Tlf : 03-88 52 62